



# basic education

Department:  
Basic Education  
**REPUBLIC OF SOUTH AFRICA**

## **SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS**

**SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)**

**PAMPIRI YA BORARO (P3)**

**2023**

**MATSHWAO: 100**

**NAKO: Dihora tse  $2\frac{1}{2}$**

**Pampiri ena e na le maqephe a 6.**

**DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLOBUWA**

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO tse THARO, e leng:
 

KAROLO YA A: Moqoqo	(50)
KAROLO YA B: Ditema tsa kgokahano tse telele	(30)
KAROLO YA C: Ditema tsa kgokahano tse kgutshwane	(20)
2. Araba potso E LE NNGWE KAROLONG E NNGWE le E NNGWE.
3. Araba dipotso tsohle ka Sesotho.
4. Qala karolo E NNGWE le E NNGWE leqepheng le LETJHA.
5. Karolong e nngwe le e nngwe o tlameha ho etsa moralo wa ho ngola (ka ho iketsetsa mmapa wa monahano, daekramo, tjhate, lenane la dintlha tseo o tla ngola ka tsona). Boela o lekole botjha mosebetsi wa hao, ho o lokisa diphoso. Moralo wa hao o hlahe PELE ho tema e nngwe le e nngwe.
6. Mekgwaritso yohle e totobatswe hantle hore ke mekgwaritso ka ho habahanya/seha mola ho tloha hodimo ho ya tlase, NTLE LE nehelano e tlo tshwauwa.
7. O eletswa ho sebedisa nako ya hao tjena:
 

KAROLO YA A: Metsotso e 80
KAROLO YA B: Metsotso e 40
KAROLO YA C: Metsotso e 30
8. Nomora dikarabo tsa hao feela jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
9. Ngola sehlooho se loketseng potso eo o e kgethileng.
10. Sehlooho se se ke sa balellwa ha ho balwa palo ya mantswe.
11. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

**KAROLO YA A: MOQOQO****POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho SE LE SENG, mme o ngole moqoqo wa bolelele ba mantswe a 250 ho isa ho a 300. Ha o kgethile ho ngola ka setshwantsho, o nehe moqoqo wa hao sehlooho. Hopola ho etsa moralo, o be o boele o lekole moqoqo wa hao botjha ho hlaola diphoso.

- |     |   |      |
|-----|---|------|
| 1.1 | Le kajeno ke ntse ke ipotsa hore ho ne ho etsahetse eng!              | [50] |
| 1.2 | Lerato la batjha la thekenoloji le fetotse tsela ya bona ya ho phela. | [50] |
| 1.3 | Ruri eo e bile mosuwehlooho ya fetotseng bophelo ba ka!               | [50] |
| 1.4 | Moaparo o totobatsa botho/semelo sa motho. Na o a dumela?             | [50] |
| 1.5 | Botle le bobe ba ho ananel a maikutlo a bana ka malapeng.             | [50] |

**ELA TLHOKO:** Sheba ditshwantsho tse latelang, mme o qoqe ka seo di di qholotsang maikutlong a hao. Ngola nomoro ya potso (1.6, 1.7 kapa 1.8) mme o fe moqoqo wa hao sehlooho.

1.6



[Se qotsitswe ho tswa ho: [www.black and white images](http://www.black and white images)]

[50]

1.7



[Se qotsitswe ho tswa ho: [www.black and white images](http://www.black and white images)]

[50]

1.8



[Se qotsitswe ho tswa ho: [www.black and white images](http://www.black and white images)]

[50]

**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:**

**50**

**KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE****POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole tema E LE NNGWE ya bolelele ba mantswe a 120 ho isa ho a 150. Hopola ho etsa moralo, o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

**2.1 LENGOLO LA SEMMUSO**

Motseng wa heno ho utsuwa dikheibole tsa motlakase kgafetsa. E se kgale ho sa tswa tshwarwa mashodu ao. Ngolla Majoro lengolo moo o babatsang tshebetso eo e ntle ya ho tshwara mashodu.

**[30]****2.2 TEKOLOBOTJHA**

O bile le monyetla wa ho shebella filimi e ntjha e sa tswa phatlalatswa thelebisheneng. Filimi eo e ne e le monate haholo. Ngola tekolobotjha ya yona.

**[30]****2.3 ATIKELE E YANG MAKASINENG**

Boithabiso ba ho hlatswa dipene ha baithuti ba qeta ho ngola tlhahlolo ya makgaolakgang, bo se bo le setlwaeding mme hangata ditlamorao tsa bona di bosula e le ruri. Ngola atikele e yang makasineng mabapi le taba ena.

**[30]****2.4 INTHAVIU**

O moithuti ya tswang lelapeng le futsanehileng haholo empa o hlahelletse ka mahetla lenaneng la baithuti ba hlwahlwa papading ya tjhese profensing ya lona. Ngola inthaviu moo o buisanang le moqolotsi wa ditaba ka tsa tshebetso eo e ntle ya hao.

**[30]****MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:****30**

**KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE****POTSO YA 3**

Kgetha mme o ngole tema E LE NNGWE ya bolelele ba mantswe a 80 ho isa ho a 100. Hopola ho etsa moralo, o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

**3.1 PAPATSO**

Le ngotse bukana e ntle haholo e nolofatsang thuto e itseng bakeng sa baithuti. Etsa/Ngola papatso e tsebisang baithuti bohle ba sekolo sa heno le dikolo tse mabapi ka sehlahiswa sena sa lona. [20]

**3.2 DAYARI**

Sekolo sa heno se ne se se hlophositse dithuto tsa tlatsetso tsa matsatsi a mahlano molemong wa ho itokisetsa ditlhahlolo tsa bohareng ba selemo. Ngola dayari ya diketsahalo tsa matsatsi a mararo a qalang. [20]

**3.3 DITAELO**

Le ya matsatsing a phomolo le ba lelapa la hao. O kopile moahisane wa hao ho le hlwekisetsa phaposi ya ho jella nakong eo le ntseng le le siyo. Mo ngolle ditaelo o mo laele hore a e hlwekise jwang. [20]

**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C:** 20  
**MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:** 100